

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Deštná, okres Blansko

Adresa: Deštná 60, 679 61 Letovice

Identifikátor školy: 600 105 962

Termín konání inspekce: 3. - 4. únor 2004

Čj.:	122-1090/04-5099
Signatura:	sl1zx103

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Deštná, okres Blansko je neúplná škola s 1. – 5. ročníkem, která sdružuje mateřskou školu (dále jen MŠ) s kapacitou 24 dětí, základní školu s kapacitou 50 žáků, školní družinu s kapacitou 25 žáků a školní jídelnu s kapacitou 85 jídel. Jejím zřizovatelem je Obec Deštná, Deštná 61, 679 61 Letovice. Škola je od 1. října 2002 příspěvkovou organizací. Jednotřídní MŠ má stanoven celodenní provoz v době od 6:30 do 15:00 hodin. V letošním školním roce je k docházce zapsáno 23 dětí ve věku od tří do sedmi let z obcí Deštná (9), Skrchov (2), Roubanina (6), Horní Smržov (5) Korbelova Lhota (1). MŠ má vytvořen vlastní školní vzdělávací program s názvem „Pojďme si hrát, pojdme se smát“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Výchovně-vzdělávací práci v MŠ zajišťují dvě pedagogické pracovnice: nekvalifikovaná učitelka, absolventka střední odborné školy s čtyřletou pedagogickou praxí (ve zdejší MŠ působí od 1. prosince 2003) a kvalifikovaná učitelka, která byla ředitelkou ustanovena jako vedoucí učitelka MŠ. Má jedenáctiletou praxi v řídicí funkci v předškolním zařízení, v MŠ je zaměstnána od 1. listopadu 2003, ale od 19. listopadu 2003 je v pracovní neschopnosti. Její dlouhodobou nepřítomnost řešila ředitelka v lednu 2004 přijetím kvalifikované učitelky v důchodovém věku, která dříve v zařízení pracovala. Vzhledem k nesouhlasu rodičů s jejím dlouhodobějším působením podala tato paní učitelka po dvou týdnech výpověď dohodou. V době inspekce zastupovaly chybějící učitelku v odpoledních hodinách střídavě učitelky základní školy (dopoledne byla v MŠ jen jedna učitelka). Z tohoto důvodu byl provoz MŠ zajišťován nekvalifikovanými učitelkami s výjimkou jedné zastupující, která má úplné střední odborné vzdělání se zaměřením na předškolní pedagogiku. Nekvalifikovaná učitelka pracuje na částečný pracovní úvazek. Souběžné působení učitelek u dětí není z hlediska uspokojování individuálních potřeb dětí dostatečně zajištěno.

Organizaci chodu školy upravuje organizační řád, který v současné době obsahově neodpovídá aktuálnímu stavu a podmínkám ve škole. Je zde uvedena pouze obecná pracovní náplň dvou kategorií pracovníků (pedagogický pracovník základní školy, školnice). Úsek předškolního vzdělávání v něm není vůbec zakomponován. Organizaci provozu MŠ stanovila ředitelka v obecně zpracovaném provozním řádu, ve kterém nejsou jasně a výstižně formulována všechna potřebná ustanovení. Kompetence vedoucí učitelky jsou součástí její pracovní náplně. Pedagogická pracovnice nemá ředitelkou stanovenou pracovní náplň, což se negativně promítá v její výchovně-vzdělávací činnosti. Rovněž pracovní doba školnice a její pracovní náplň je stanovena méně promyšleně a vzhledem k potřebám provozu MŠ, zejména daným požadavkům na úklid, je neefektivní. Díky zaběhnutému způsobu organizace provozu

v MŠ, celkově jednoduché organizační struktury školy a poměrně dobrému operativnímu informačnímu systému, funguje MŠ zatím bez závažnějších problémů.

Řízení, které je ve vztahu k MŠ operativní, ředitelka dosud nepřizpůsobila podmínkám sloučeného subjektu. Při vedení školy uplatňuje své odborné zkušenosti spíše ve vztahu k základní škole. Chybí promyšlený systém odborného a metodického vedení nekvalifikované učitelky MŠ a současné řešení zástupů je zatím neúčinné. Tyto skutečnosti se negativně promítají do celkové kvality práce MŠ. Projednávání problematiky výchovně-vzdělávací činnosti MŠ v předchozím období není nikde doloženo. Za 1. pololetí byl předložen zápis o „Hodnocení dětí na pedagogickou radu“. Práci učitelek ředitelka kontroluje formálně, často až na základě vzniklé potřeby. Hospitační činnost neprovádí cíleně, realizované formální pozorování není prokazatelně doloženo. Tento způsob kontroly neposkytuje objektivní zpětnou vazbu o kvalitě práce jednotlivých pracovníků, takže není patřičně účinný. Další vzdělávání pedagogického kolektivu není cíleně plánováno, učitelky si vybírají z aktuální nabídky vzdělávacích akcí pedagogického centra. V posledním období byla účast učitelek MŠ na vzdělávacích akcích velmi sporadická (a to nejen z objektivních důvodů). Kritéria stanovená ve „Vnitřní směrnici pro stanovení osobního příplatku“ jsou formální a nejsou dostatečně motivující pro odborný růst všech pracovníků. Ke všem zaměstnancům přistupuje ředitelka příliš ohleduplně a tolerantně.

Personální podmínky jsou vyhovující.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ je umístěna v přízemí budovy základní školy, která se nachází v klidné okrajové části vesnice. Za budovou školy byla prostorná školní zahrada, kde se v současnosti nachází víceúčelové hřiště pro veřejnost. Pro potřebu MŠ slouží jiný pozemek, který jí však zatím stejně jako víceúčelové hřiště nebyl oficiálně předán do užívání. Pro relaxační a rekreační aktivity dětí škola nemá vhodný odpočinkový areál.

Prostory MŠ jsou dostatečně velké vzhledem k počtu zapsaných dětí (23) a umožňují volné hry dětí, jejich odpočinek i osobní hygienu. Některé menší prostory jsou neefektivně využívány (slouží spíše jako skladiště nepotřebných věcí). Částečně ve třídě a v sousedním kabinetě učitelek je umístěna poměrně dobře vybavená učitelská knihovna. Třída i herna jsou v průběhu dne využívány střídavě, i když z hlediska realizované výchovně-vzdělávací činnosti a psychohygieny ne vždy efektivně. Výzdoba interiéru je málo podnětná a neodráží se v ní zaměření výchovně-vzdělávacího programu. Vzhledem k použitým textiliím na oknech a dřevěnému obložení jsou vnitřní prostory málo prosvětlené. Podlahová krytina (koberec) v herně i šatně jsou již opotřebované a neudržované. V herně a částečně i ve třídě mají děti k dispozici několik zařízených hracích koutů. Většina pomůcek uložená v nábytkové stěně s uzavřenými skříňkami není pro děti volně dostupná. Dětský sedací nábytek (ve třídě i jídelně) je většinou přiměřený tělesné výšce dětí. Prostory pro osobní hygienu dětí a místnost sloužící k odkládání lehátek jsou po hygienické stránce nedostatečně udržované, prostor pro ukládání lehátek a lůžkovin neumožňuje jejich řádné provětrání. Jídlo dětem do jídelny, která je prostorově menší, z přilehlé kuchyně přináší a servíruje učitelka nebo kuchařka. Úprava prostředí v jídelně mateřské školy pro stolování byla přiměřená. Vybavení MŠ pomůckami, hračkami, stavebnicemi, pracovním i výtvarným materiálem je v základním sortimentu zajištěno. Některé hračky a stavebnice, se kterými si děti hrají, jsou již značně opotřebované či poškozené. Jejich přehlednému a účelnému uložení a utřídění je ze strany učitelek věnována malá pozornost. Zřejmá je převaha hraček z plastu a absence rozličných herních materiálů a doplňků včetně konstruktivních či dřevěných stavebnic. Vybavení sportovním náradím nebo náčiním i vybavení hudebními nástroji je nedostačující a neumožňuje plně

realizovat pohybové a hudební aktivity dětí. Rovněž dětské knihy, které mají děti k dispozici, jsou zastaralé, značně opotřebované a v malém sortimentu. Audiovizuální technika byla k dispozici, ale byla jen částečně funkční.

Materiálně-technickému vybavení a jeho účelnému využívání ředitelka nevěnuje v rámci kontrolní činnosti dostatečnou pozornost. V této oblasti, v návaznosti na uplatňovaný školní vzdělávací program, chybí promyšlené plánování.

Materiálně-technické podmínky školy jsou vyhovující.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

MŠ realizuje druhým školním rokem svůj vlastní vzdělávací program s mottem "Pojďme si hrát, pojďme se smát", který pouze částečně zohledňuje požadavky Rámcového programu pro předškolní vzdělávání (č.j. 14-132/01-22). Jeho hlavními pedagogickými záměry jsou rozvoj dětské osobnosti v oblasti fyzické, psychické a sociální při respektování individuálních vlastností a zvláštností dětí a vytváření základních kompetencí. Program postrádá ujasněnost mezi specifickými a dílčími cíli. Výchovně-vzdělávací program MŠ vypracovala v roce 2002 bývalá vedoucí učitelka. Pro školní rok 2003/2004 nebyly předloženy prováděcí a dílčí pracovní plány.

Výchovně-vzdělávací program je i přes výše uvedené nedostatky realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem. Průběh a obsah výchovně-vzdělávací práce jsou vedeny v přehledu výchovné práce, po stránce obsahové je zřejmá nižší úroveň zápisů v posledním období. Při evidenci dětí byly zjištěny formální nedostatky.

Kontrolu naplňování vzdělávacího programu ředitelka nerealizuje systematicky, plánovitě a cíleně. I když jsou pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení MŠ součástí školního vzdělávacího programu, ředitelka podle nich při kontrole nepostupuje. Evaluaci i sebeevaluaci neprovádí. Z těchto důvodů se daří jen velmi omezeně inovovat tradiční způsob práce.

Způsob kontroly naplňování výchovně-vzdělávacího programu není funkční.

Výchovně-vzdělávací práce v MŠ probíhá na základě stanoveného režimu dne. Jednotlivé činnosti s dětmi jsou časově vymezené a pravidelně se střídají. Interval mezi jídly je jasně stanoven, stejně tak i délka pobytu dětí venku. Ta však byla v době inspekční činnosti neúměrně zkracována. V průběhu dne převažovaly řízené činnosti, spontánní byly realizovány v menším rozsahu. Organizace stravování a hygieny probíhala frontálním způsobem, čímž vznikaly časové prostoje. Děti nebyly důsledně vedeny ke kultuře stolování. Pitný režim byl ve třídě zajištěn, ale vzhledem k nedostatečnému podněcování ze strany učitelky nebyl dětmi v průběhu dne náležitě využíván. Délka odpoledního odpočinku dětí nebyla vždy přizpůsobena jejich individuálním potřebám. Informace o dětech jsou podávány rodičům zejména při předávání dětí. Pro informovanost rodičů dojíždějících dětí škola využívá písemný nebo telefonický kontakt. Využití informačních nástěnek v prostorách zařízení bylo méně účelné.

I přes některé nedostatky odpovídá organizace výchovně-vzdělávací práce specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech

Výchovně-vzdělávací práci školy negativně ovlivňuje neúplná kvalifikovanost pedagogických pracovníků a jejich nedostatečné odborné a metodické vedení. Pro plánování výchovně-vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech je striktně používáno publikace Patty Claycombové „Školka plná pohody“. Bezprostřední příprava spontánních i řízených činností postrádala vzhledem k aktuální situaci a daným podmínkám promyšlenost z hlediska individuálních možností, schopností a prožitků dětí.

Při *spontánních činnostech* se projevila nízká míra motivace ze strany učitelky, málo inspirativní prostředí třídy a herny, i nedostatečně zajištěná nabídka pomůcek a jejich menší dostupnost. Učitelka nechávala dětem při hrách naprostou svobodu a velký prostor pro seberealizaci, což se někdy projevovalo až přílišnou rušností. Činnosti a projevy dětí učitelka nijak nehodnotila, ani nepodněcovala rozvoj dětské fantazie a tvořivosti. I přes tento způsob vedení her se do nich děti zapojovaly přirozeně a většinou se zájmem, byly mezi nimi zřejmé pěkné vztahy a nekonfliktní otevřená komunikace. Plynulý průběh her byl však negativně ovlivňován jejich společným ukončováním.

Při *řízených činnostech* převažovalo verbalizované učení dětí bez jejich aktivního zapojení. Snaha učitelky děti k činnostem motivovat se neopírala o využití přímých zkušeností a prožitků dětí v propojení s reálným prostředím, proto byla motivace méně účinná. Byl tak omezen rozvoj kreativity a volných vlastností dětí. Formálně prováděné hodnocení směřovalo ke všem dětem, konkrétní hodnocení ve vztahu k individuálním možnostem a předpokladům jednotlivců nebylo realizováno. Nabízené aktivity probíhaly ve stejném čase a tempu, ojedinele byla využita možnost práce ve skupině. Jelikož převládala dominantní role učitelky s prvky instrukčního vedení, byl prostor pro jejich samostatné rozhodování a rozvoj myšlení dětí velmi omezený. Nároky kladené na děti byly i přes jejich rozdílné věkové složení jednotné. Z těchto důvodů byly některé z nich děti pasivní a méně soustředěné. Celková práce byla výrazně zaměřená na výkon, prožitkové učení nebylo uplatňováno. V průběhu řízených činností kladla učitelka dětem otázky způsobem, který nerozvíjel jejich řečovou aktivitu a slovní zásobu. Z celkového projevu dětí byla patrná velká závislost na učitelce a malá schopnost se samostatně projevovat.

Průběh spontánních výchovně-vzdělávacích činností měl vyhovující úroveň.

Průběh řízených činností byl rovněž vyhovující.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Přestože jsou v zařízení vytvořeny dobré prostorové podmínky pro rozvíjení pohybových dovedností, učitelka je v průběhu výchovně-vzdělávací práce účelně nevyužívala. Pohybový rozvoj dětí nebyl ze strany učitelky podněcován. Pro rozvíjení jemné motoriky využívala pracovních i výtvarných činností, ale i připravených pracovních listů.

Sebeobslužné dovednosti při stolování a zejména dovednost v užívání příborů neměly všechny děti dostatečně upevněny. Hygienické návyky nebyly vždy z důvodu nedůsledné kontroly učitelkou dětmi dodržovány, u některých nejsou ještě dostatečně zafixovány.

Děti se k sobě chovaly ohleduplně. Zdořilostní návyky nebyly vždy uplatňovány, jelikož ze strany dospělých chybělo jejich důsledné vyžadování.

Slovní zásoba a úroveň jazykových dovedností odpovídaly věku dětí. Byly mezi sebou komunikativní, avšak kontakt s dospělou osobou navazovaly obtížněji. Autonomní chování dětí projevovaly více při spontánních činnostech, kde mohly více uplatňovat svoji fantazii a představivost. Při řízených činnostech se většinou podřizovaly učitelce.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti byly celkově jen vyhovující.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje ve *Zřizovací listině příspěvkové organizace* ze dne 1. července 2002 včetně jejich dvou příloh jsou v souladu s „*Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*“ č.j. 28 537/02 - 21 ze dne 27. listopadu 2002.
- Zřizovatel stanovil výši příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů v mateřské škole Vyhláškou 1/99 v hodnotě 100 Kč,- na jedno dítě. Tento příspěvek je vybírán učitelkou mateřské školy.
- V prostředí MŠ byla zřejmá nedostatečná hygienická péče související s nekvalitně prováděným úklidem, kterému není ze strany vedení věnována odpovídající pozornost.
- V době inspekční činnosti byla v MŠ realizována souvislá pedagogická praxe studentky Střední pedagogické školy v Boskovicích.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina příspěvkové organizace* ze dne 1. července 2002 včetně *Přílohy č. 1* ze dne 1. července 2002 a *Přílohy č. 2* ze dne 1. ledna 2003
2. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* č.j. 28 537/02 - 21 ze dne 27. listopadu 2002
3. *Školní vzdělávací program "Pojďme si hrát, pojďme se smát"* z roku 2002
4. *Provozní řád* ze dne 1. června 2001
5. *Organizační řád Základní školy Deštná* ze dne 1. září 2001
6. *Pracovní doba učitelek* pro školní rok 2003/2004 (bez uvedeného data)
7. *Pracovní náplň zástupkyně ředitelky pro MŠ* (vedoucí učitelka) ze dne 4. listopadu 2003
8. *Výkaz Škol (MŠMT) V 1-01 o MŠ podle stavu k 30. 9. 2003* ze dne 2. října 2003
9. *Výjimka z počtu dětí na třídu* ze dne 1. září 1997
10. *Přehled výchovné práce* pro školní rok 2003/2004
11. *Evidenční listky dětí* pro školní rok 2003/2004 (23 kusů)
12. *Rozhodnutí o zařazení dítěte do MŠ* pro školní rok 2003/2004 (23 kusů)
13. *Přehled docházky dětí* pro školní rok 2003/2004 (23 dětí)
14. *Seznam dětí k docházce do MŠ* pro školní rok 2003/2004 (23 dětí)
15. *Personální dokumentace* (doklady o nejvyšším dokončeném vzdělání pedagogických pracovníků MŠ, pracovní smlouvy, pracovní náplně) ve školním roce 2003/2004
16. *Vnitřní směrnice pro stanovení osobního příplatku* (bez uvedeného data)
17. *Vnitřní směrnice pro stanovení zvláštního příplatku* (bez uvedeného data)
18. *Zápisy z jednání pedagogické rady* za školní rok 2002/2003, 2003/2004
19. *Dokumentace BOZP* pro školní rok 2003/2004
20. *Kniha úrazů*
21. *Kniha stížností vedená od školního roku 2003/2004*
22. *Výroční zpráva ZŠ Deštná* pro školní rok 2002/2003
23. *Výroční zpráva ZŠ Deštná (součást MATEŘSKÁ ŠKOLA)* pro školní rok 2002/2003

24. Vyhláška 1/99 o stanovení příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny a mateřské školy s účinností od 1. dubna 1999

ZÁVĚR

Personální podmínky školy negativně ovlivňují nekvalifikovanost současné učitelky i učitelek zastupujících, jejich časté střídání i dlouhodobá absence vedoucí učitelky. Nesystémové odborné a metodické vedení nekvalifikované učitelky, nejasné plánování, neúčinný kontrolní systém ze strany ředitelky školy i chybějící cílevědomé vzdělávání učitelek, zaměřené k současnému pojetí předškolní výchovy, nejsou předpokladem pro zkvalitnění výchovně-vzdělávací práce. Neúčinné řešení problémů v oblasti personálních zdrojů se projevuje v nestabilitě pedagogického kolektivu MŠ.

Celkově vyhovující úroveň materiálně-technických podmínek, nedostatečná péče o prostředí MŠ a chybějící školní zahrada mají negativní vliv na efektivní naplňování školního vzdělávacího programu.

V průběhu řízených a spontánních činností byly využívány frontální formy a metody práce. Celková organizace výchovně-vzdělávací činnosti většinou nerespektovala individuální potřeby a zájmy dětí. Nové moderní trendy, založené na prožitkovém učení a osobnostním pojetí škola neuplatňuje. Pozitivně se do výchovně-vzdělávací práce promítají pěkné vztahy mezi dětmi. Negativně však činnosti ovlivňuje i nedostatečně promyšlená organizace denních činností a formálnost motivace i hodnocení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	D. Pytelová, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jiřina Götzová	J.Götzová, v. r.

V Brně dne 23. února 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. února 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jana Šamšulová, ředitelka Základní školy Deštná, okres
Blansko

J. Šamšulová, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-03-26	12-1040/04/53-952
Zřizovatel	2004-03-26	12-1040/04/53-952
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.